

samenstelling
**Emile
Brugman**

**Jonathan
Raban**

**Geert
Mak**

het

**Koos
van
Zomeren**

**Rudi
Rotthier**

**Henk
Blanken**

beste

**Frank
Westerman**

**Jan
Brokken**

**Hans
Maarten
van den
Brink**

van

**Ian
Buruma**

**Hans
Bleumink**

**Tracy
Metz**

**Benno
Barnard**

atlas

**Christine
Otten**

**Redmond
O'Hanlon**

atlas contact

Tracy Metz

De woestijn

Het doosje dat ik in mijn handen houd is roze. Het is niet groot en zeker niet zwaar, niemand hoeft me te vermanen goed op te letten en twee handen te gebruiken. Er zouden drie tompoezen naast elkaar in passen. Zo'n kleur heeft het ook, het weeë roze van glazuur, een kleur die je al tussen je kiezen voelt voordat je de eerste hap hebt genomen. Het dunne karton van het deksel is grotendeels weggeknipt en vervangen door een venster van cellofaan; zo kan je je nog beter op de inhoud verheugen. In het cellofaan zijn op regelmatige afstanden luchtgaatjes geprikt, en het deksel is voor de zekerheid met plakbandjes vastgezet.

In de auto, met de kap weggevouwen boven de achterbank, is de wind droog en hard. Soms moet ik het doosje met één hand loslaten om een sliert haar uit mijn mond of mijn ogen te halen, of om met de rug van mijn hand de tranen weg te vegen die de wind uit mijn ooghoeken perst. Soms laat ik een traan zitten en voel ik hoe de wind hem met kleine rukjes vanaf mijn ooghoek tussen de donzige haartjes op mijn slaap duwt. Als ik in bed huil voelt het net zo, de tranen kietelen een beetje als ze langs mijn slaap glijden. Als het er veel zijn vormen ze samen een plas in de schelp van mijn oor.

Ik houd het doosje op mijn schoot stevig met twee handen vast, want mijn vader kijkt steeds een beetje bezorgd opzij. Hij zegt niets, maar ik weet wat hij denkt: ze laat dat doosje toch niet

uit haar handen wegvliegen. Ook zonder woorden weet ik wat hij denkt omdat ik één keer per ongeluk iets uit de auto heb laten wegvliegen. Mijn vader had net een nieuwe pet voor in de auto, zo'n sportief Engels model van tweed zoals volgens hem bij een cabriolet hoorde. Ik mocht hem opdoen, 'als je hem maar niet kwijtraakt'. Met beide handen trok ik hem over mijn oren, maar zodra ik losliet pakte de wind de klep. Twee salto's in de lucht en de pet lag als een dood ding achter ons op de weg.

Ik stel me voor hoe het zou zijn als de wind ineens de roze kubus uit mijn handen zou rukken. Die zou achter ons over de lege weg buitelen als een povere imitatie van de *tumbleweeds*, grote droge takkenbossen vol scherpe doorns. Als een verloren voorwerp zou het naast de weg liggen, de scherp gevouwen hoeken ingedeukt, het cellofaan gescheurd, de plakbandjes misschien losgerukt. Maar de *tumbleweeds* rollen snel verder, ronde klunns die door de woestijn razen, door onzichtbare demonen op de hielen gezeten.

Als ik niet hoeft te letten is het heerlijk om bij mijn vader in de auto te zitten. Dat komt doordat hij autorijden heerlijk vindt. Mijn moeder niet, want als de wind tranen uit haar ogen jaagt loopt haar mascara door en raakt haar kapsel in de war. Maar als mijn vader en ik samen een rit gaan maken voel ik het plezier al lang van tevoren in hem opwellen. Het is alsof hij dan anders ruikt, er hangt een geur van zich verheugen om hem heen.

Het is ook lekker rijden op de rechte, lege wegen die de woestijn doorsnijden. Daarom heeft de luchtmacht natuurlijk hier een basis gebouwd, dan hebben de vliegtuigen lange rechte vlakke landingsbanen. Als we een tijd in de volle zon hebben gereden wordt de bekleding warm en kan ik het vet ruiken waarmee ik elk weekend het rode leer inwrijf. Ondanks mijn toegewijd poetsen begint het al een beetje craquelé te worden, maar met mijn stofdoek en mijn blik *saddlesoap* besteed ik juist extra zorg aan die barstjes. Ze doen me denken aan de kraaienpoten die naast de ogen van mijn vader verschijnen wanneer hij lacht.

1 Veel is er niet te zien. Dit is geen woestijn zoals ik die van de
2 schoolplaten ken. Die laten een heel andere wereld zien, een van
3 goudgele bergen zand die in elegante golven en gebeeldhouwde
4 vormen tot in onzichtbare vertes reiken, vertes waarvan de con-
5 touren door de trillende hitte altijd onbestemd blijven. Zo te
6 zien bestaan die bergen uit heel fijn, zacht zand waarin de voeten
7 van de mannen en de poten van de kamelen geen afdruk achter-
8 laten maar brede, ondiepe kraters.

9 De Mojave-woestijn is anders. Het enige dat ik herken is de
10 trilling aan de einder. Niets is hier elegant. Alles is hard en droog,
1 zelfs de wind is taai. Geen overvloed, geen grote gebaren. Om te
2 overleven heeft het landschap zich schrap gezet. De cactussen
3 steken stram hun armen in de lucht of houden angstvallig hun
4 platte ovale bladen in één dichte, stekelige homp bij elkaar. Het
5 zand is geen goudkleurig beeldhouwwerk maar een vlakke grijze
6 laag. Bij iedere stap breken mijn voeten door de dunne, droge
7 korst en laten kleine, broze sporen van vernieling achter. Daar
8 zou je toch iets van geluid bij moeten horen. Als ik met een ste-
9 thoscoop naar de woestijn kon luisteren zou ik misschien het
20 zand horen kraken en knisperen. Alsof de aarde bedekt is met
1 boterhamzakjes.

2
3 Vaak is onze auto de enige op de weg. Soms gaan we een wed-
4 strijd aan met de tumbleweeds, waar de weg een onweerstaan-
5 bare aantrekkingskracht op lijkt uit te oefenen. Uit alle wind-
6 streken komen ze aangedraafd en als je goed bent in stereometrie
7 kun je ongeveer uitrekenen waar in de verte de auto en die door-
8 nenbol elkaar zullen treffen. Maar dat punt blijft denkbeeldig: in
9 een landschap zonder tekens valt je gelijk niet te meten.

30 Beter nog zijn de wedstrijden met de vliegtuigen. Die zijn een
1 geheim tussen mijn vader en mij. Niemand die weet dat wij het
2 in onze roomkleurige cabriolet met gemak kunnen opnemen te-
3 gen zelfs het allersnelste nieuwe testmodel dat de luchtmacht
4 hier in de woestijn heeft gestationeerd. Mijn vader kent het gie-

ren van hun motoren, hij weet tegen welke kracht we vechten, en toch winnen we het altijd. Meestal zien we onze opponent niet eens, hooguit als een zilveren snipper die hoog boven ons heel even schittert in het zonlicht. Nee, hij besluit ons van achteren met een snel aanzwellende vloedgolf van geluid, een zwaar geraas dat hol is en tegelijk de hele woestijn vult, niet alleen de grote leegtes maar ook de holletjes van de hazen en de bochten van de slangen die opgerold onder een steen liggen te slapen.

We moeten voortmaken. Steeds dieper drukt mijn vader het gaspedaal in. De wijzer van de snelheidsmeter klimt en ik vergeet te ademen. De tranen stromen uit mijn ogen en mijn haar striemt als fijne zweepjes in mijn gezicht. De wijzer trilt, raakt de rode streep en gaat nog verder. De knokkels van zijn handen, die hard in het stuur knijpen, zijn wit. We zuigen onze longen vol harde, droge lucht en beginnen te gillen. Als de knal komt voel ik die in mijn maag. Ver boven mijn hoofd is er een gat geslagen in de geluidsbarrière, een aerodynamische vuistslag die mij in mijn stoel terugsmijt. In onze roomkleurige raket scheren we laag over de aarde en ik schreeuw zo hard als ik kan. We winnen altijd.

Uncle Bill is een lange, magere man met een kippennek en fletse blauwe ogen. Hij is heel anders dan de stoere, gebronsde kerels van de luchtmachtbasis met hun knapperige kakiuniformen en sterren op hun kartonnen epauletten. Hij heeft iets flodderigs en genoeglijks, als een talloze malen gewassen overhemd dat aan de lijn wappert. Zijn spijkerbroek is van hetzelfde vale blauw als zijn ogen, alleen zijn strooien cowboyhoed heeft nog een beetje vorm van zichzelf. Voor zover er ooit kleur of model in de man zelf zaten, zijn die door de lange jaren in de Californische zon eruit gebleekt. Hij is even taai als de wind en de cactussen. Uncle Bill was hier lang voor ons allemaal. Volgens mij is hij er altijd geweest.

Uncle Bill is mijn oom helemaal niet, we zijn geen familie en ik weet ook niet of hij familie heeft. Niemand weet waar Bill en het

1 handjevol andere mensen die hier woonden voordat de lucht-
2 machtbasis er was, van leefden. Wat hadden ze in de woestijn te
3 zoeken, gepijnigd door de cactussen, opgeschrikt door de droge
4 ratel van een slang, gekoeioneerd door de zon?

5 Ik ga graag bij Uncle Bill op bezoek. Als hij een auto het pad
6 op hoort rijden komt hij met zijn trage gang naar buiten gestapt
7 en tuurt onder de brede rand van zijn hoed door de stofwolken.
8 Als hij zo zijn ogen toeknijpt lijkt het alsof hij wantrouwig het
9 bezoek inspecteert, maar mij herkent hij natuurlijk meteen. De
10 buitendeur van gaas, die de bries moet doorlaten maar de vlie-
1 gen buiten houdt, doet hij hoffelijk, bijna plechtig voor mij
2 open. Op precies de goede toon zegt Uncle Bill: *Hello young lady*,
3 dag jongedame. Ieder ander die dat zou zeggen zou ik ervan ver-
4 denken me in de maling te nemen, maar als hij het zegt voel ik
5 me op en top dame.

6 Net als Uncle Bill zelf is zijn huis geleidelijk uit model geraakt,
7 vermoeid, verkrumeld onder de aanslag van droogte en hitte.
8 De deuren van vliegengaas hangen net niet recht meer in de
9 sponningen en aan de ramen hangen restanten van gordijnen
10 die sloom meedeinen op het zuchtje wind dat door het huis gaat
1 als Uncle Bill ons binnenlaat. Er staan haast geen meubels, alleen
2 een doorgezeten bank, bedekt met wat ooit een gele chenille
3 beddensprei moet zijn geweest, en als andere uiterste een harde
4 houten stoel waar je alleen maar met gestrekte rug op kunt zit-
5 ten. Tegen de muur staat een uitklapbare metalen tafel die be-
6 dekt is met gereedschap en spullen die ik nooit bij iemand an-
7 ders in de woonkamer heb gezien: glazen potjes met zwarte
8 schroefdeksels, bladeren en droge takken, al dan niet kapotte
9 muizenvallen en voorgestanst stukken roze karton met gleuven
10 en lipjes en ingelegde stukken cellofaan, die tot dozen kunnen
1 worden gevouwen.

2 Die rommel hoort bij het beheer van Uncle Bills dierentuin.
3 Het is eigenlijk ook de dierentuin waar ik voor kom. Hij houdt
4 van de woestijn en de dieren die er leven. Omdat ze net zo steke-

lig en zonderling zijn als hijzelf, denk ik. Achter het huis, op de plek waar mensen zoals wij hun zwembad hebben aangelegd, heeft Uncle Bill zijn eigen woestijn geconstrueerd. Geen uitgestrekte vlakke, zoals in werkelijkheid, en ook geen verzameling kooien, maar een woestijn in de hoogte. Die loopt als een half-hoge muur parallel aan het huis. De voorkant is glas, en daarachter leven de dieren. Onzichtbare dieren vaak, met de kleuren van zand en struikgewas, die hun aanwezigheid pas verraden als ze bewegen, een beige veeg tegen een beige decor.

De dierentuin doet me denken aan de *ant farm*, de mierenkolonie die ik voor mijn vorige verjaardag kreeg: twee platen doorzichtig kunststof met daartussen aarde geperst waarin een hele infrastructuur van stegen, kanalen, boulevards en cul-de-sacs is aangelegd. De domme mieren denken echt dat ze veilig onder de grond zitten. Driftig dribbelen ze heen en weer en bespreken met beweeglijke sprieten alle zaakjes van hun gesloten circuit. Af en toe, als hun kortzichtigheid me te veel wordt, schud ik al dat onwetende leven door elkaar totdat de bewoners door de gangen vliegen en tegen de wanden worden gesmakt. Als de natuurramp voorbij is hervinden ze snel hun evenwicht en neemt het leven weer zijn blinde loop. Angstige voorgevoelens kennen ze niet, herinneringen evenmin.

Ik zeg wel 'Bills dierentuin', maar de dieren erin zijn niet van hem, hij bezit ze niet, het is meer alsof ze bij hem voor een tijd te gast zijn. Voor de slangen heeft hij holletjes gebouwd net zoals ze zelf in het wild maken, met wat droog struikgewas en overhangende stenen om onder te dutten. Daaraan besteden ze ook het grootste deel van hun tijd, genoeglijk opgerold waardoor er geen begin en geen eind te onderscheiden is, hun gevlekte vel aan één kant plat tegen het glas gedrukt.

Als Uncle Bill niet kijkt klopt ik hard met mijn knokkels tegen het glas van de kolonie. Ik weet dat het niet mag, want je hoort je gasten niet lastig te vallen. Ik mag niet eens met mijn vinger pa-

1 tronen op het glas tekenen om de nieuwsgierige hagedissen en
2 de harige spinnen uit hun takken te lokken. Als Uncle Bill het
3 ziet zegt hij streng ‘Jongedame!’ en dan voel ik me heel klein.

4 Ondertussen is het de kunst om de ratelslang zich zo te laten
5 uitvouwen dat ik de ratel aan zijn staart kan zien. Als hij zich be-
6 dreigd voelt schudt hij hem razendsnel heen en weer en maakt er
7 een raspand geluid mee als van droge erwten in een peul. Alleen
8 al het kijken ernaar is genoeg om de kleine haartjes in mijn nek
9 te voelen prikkelen. Zelfs als je dat geluid nooit hebt gehoord is
10 het onmiddellijk herkenbaar als voorbode van gevaar. Roerloos
1 maar achterdochtig nemen de glinsterende zwarte ogen me op
2 vanonder hun luifels van kraakbeen. Zachtjes, waakzaam, wiegt
3 zijn kop heen en weer. Als een vlammetje flikkert de gevorkte
4 tong in en uit zonder dat hij zijn bek opendoet. Als je hem recht
5 van voren aankijkt hebben die brede kaken waarin zijn tanden
6 en gifklieren verborgen zitten, iets potsierlijks en dreigends tege-
7 lijk, als de dikke nek van een bodybuilder. In zijn hals is het vel
8 slap en liggen de schubben als beige en bruine rijstkorrels keurig
9 in rijen naast elkaar. Maar waar zijn lijf dikker is – is die bult een
20 van de muizen die Uncle Bill voor hem vangt? – wordt het vel
1 opgerekt en zie ik zijn mooie tekening in geometrische patro-
2 nen, lichtbruine ruiten met witte randen.

3 Als ik de slang niet heb gestoord door op het glas te kloppen,
4 kan ik soms aan zijn lichaam zijn ademhaling zien. Zijn lijf be-
5 weegt ergens halverwege, ver bij zijn neusgaten vandaan. Onwil-
6 lekeurig houd ik mijn eigen adem in om maar niets te missen
7 van die verleidelijk rustige, ritmische beweging. Als hij inademt
8 worden de schubben uit elkaar getrokken en zie je het grijze,
9 elastische vel ertussen. Ik moet aan mijn tante denken, wanneer
30 ze een feestje heeft. Dan trekt ze haar lievelingsjurk aan, die van
1 boven helemaal is bedekt met pailletten. Als ik bij haar op schoot
2 mag, zie ik die fonkelende schubben over haar borsten spannen
3 en eronder de stof die geheim had moeten blijven.

Als ik bij Uncle Bill ben geweest is het thuis altijd weer een beetje saai. Het huis waar ik woon lijkt precies op dat van de burens, van alle burens aan beide kanten, de hele straat lang. Allemaal hebben we precies hetzelfde huis, maar dan om en om in spiegelbeeld. Bij ons is links de woonkamer en rechts de keuken, bij de burens is het net andersom. In al die huizen zou ik meteen de weg weten. Dat denk ik tenminste, want verder dan de burens aan weerskanten ben ik nooit geweest. Ook de kinderen lijken precies op elkaar. Ik zie ze vaak op school en nog altijd kan ik ze niet uit elkaar houden.

Voor de huizen langs loopt een weg met asfalt. 's Zomers wordt het zacht als stopverf en kun je er met je vingers patronen in drukken. Hele landschappen boetseer ik erin, net zoals we op school de bergketens van Californië nabouwen met deeg met heel veel zout erin. Als ik met mijn gympies op het asfalt ga staan en met mijn hielen draai, trek ik het mee als de draden van kauwgom, of de zachte kaas van een warme pizza.

Eigenlijk is het maar een halve straat waar ik woon: er staan maar aan één kant huizen. Achter ieder huis ligt een zwembad, vóór ieder huis is een korte oprijlaan naar de garage en een gazon, of wat er hier in de woestijn voor door moet gaan: een vlakke van een aantal vierkante meters beplant met het onverwoestbare groene *crabgrass*.

Tegen zonsondergang raken soms de hazen uit hun koers en belanden aan de verkeerde kant van de straat, bij de huizen. Wanhopig zigzaggen ze over het taaie gras, beige vegen op een donkergroene ondergrond, zichtbaar van de wijs gebracht door de vreemde substantie onder hun poten. Tegen de laaghangende zon zijn hun lange oren doorschijnend, ze lichten teer roze op met een grillige doortekening van aderen. Plotseling kwetsbaar, weggerukt uit hun anonimiteit en onzichtbaarheid door een hik in het besturingsmechanisme, voeren ze hun oren als vlaggen in top.

Dit is de rafelrand van de basis, hier wachten dag na dag de

1 vrouwen en kinderen of hun mannen en vaders uit de hemel zul-
2 len terugkeren waar hun vliegtuigen tegen die onzichtbare bar-
3 rière aan smijten. Hier wachten wij, het thuisfront van de voor-
4 hoede, de pioniers op het land en in de lucht, de grens van de
5 beschaving en de vooruitgang, die ons steeds verder de woestijn
6 in drukken. Er is hier geen overkant, we kijken recht in een grau-
7 we leegte van zand, tumbleweeds en cactussen die met geheven
8 armen de mannen smeken terug te komen. Zij aan zij trotseren
9 wij de wildernis.

10
1 Vroeger kwamen zij van hiernaast nog wel eens vragen of ik mee
2 kwam spelen, maar ik kon er niets van. Bij het touwtjespringen
3 kende ik de liedjes niet, en net als ik het ritme te pakken had, net
4 wanneer ik de doffe slag van het touw op het harde gras had leren
5 voorspellen, veranderde het liedje en stond ik weer verstrikt in
6 het touw. Zo ging het met elk spelletje. Als ik even niet oplete,
7 waren de regels veranderd.

8 Liever lig ik hier op mijn buik op de warme stenen rond het
9 zwembad heel stil op hagedissen te wachten. Ze steken wel hun
10 tong uit, maar ze schreeuwen niet en ze lachen je niet uit omdat
1 je de regels niet snapt. Het ruikt lekker bij het zwembad, net zo
2 lekker als in de auto: naar de stoffige vetplanten, het teer waar-
3 mee mijn vader het houten schuurtje heeft bestreken, het ver-
4 rukkelijke blauwe water zelf. Als ik echt stil ben komen de hage-
5 dissen uit de vetplanten tevoorschijn en gaan ook op de warme
6 stenen zitten zonnen. Net als slangen kunnen ze dommelen en
7 tegelijkertijd volkomen alert blijven. In de kleinste beweging
8 zien ze gevaar, dan glippen ze terug de beschutting van de vet-
9 planten in.

10
1 Niet alle dieren van de woestijn laten we met rust. Eens in de
2 twee weken gaan mijn vader en ik in de garage op jacht naar
3 zwarte weduwen, giftige spinnen met een rode stip op hun buik.
4 We trekken lange broeken aan en stoppen onze pijpen diep weg
in onze sokken, anders zou de spin zo over je schoen je broeks-

pijp in kunnen klimmen en je doodbijten. Bij onze krijsuitrusting horen ook handschoenen, hemden met lange mouwen en hoeden, want er kan altijd een spin op je hoofd vallen. Het is erg warm, zeker in die donkere, benauwde garage, maar het moet, de bescherming van huis en haard hangt van ons af.

Mijn vader trekt de garagedeur omhoog, knipt de tl-buis aan en wij treden binnen. Mijn opdracht is om met de bezem langs de wanden te gaan en tussen de spullen te vegen die er staan opgeslagen. Als ik iets van spinrag vind roep ik mijn vader en gaat hij in de aanval: met zijn bezem port en peurt hij erin, net zo lang tot de spin op de vlucht slaat. Dan moeten we heel goed opletten welke kant ze uit rent, want ze is doodsbang en heel vlug. Als ze in mijn richting komt mag ik nooit maar dan ook nooit proberen haar met mijn voet te verpletteren. Ik mag haar alleen onder de bezem gevangen houden.

Uncle Bill heeft me tekeningen laten zien en de naam uitgelegd: het is een vrouwtjesspin met op haar rug een piepklein mannetje, dat ze doodbijt zodra de eitjes bevrucht zijn. Die tekeningen zijn huiveringwekkend, maar onder mijn bezem ligt iets heel anders, een zielig zwart bolletje met de poten over de rode stip gekruld. Ik wil tegen mijn vader zeggen: trap er maar niet op, ze weet niet dat de regels zijn veranderd.

Ik ben jarig. Andere kinderen geven een partijtje als ze jarig zijn, dus moet ik dat ook. Eigenlijk ben ik het helemaal niet die het feestje geeft, het is mijn moeder. Op school kreeg ze te horen dat ik zo op mezelf ben, dat ik niet met de andere kinderen meedoe. Dat had ik haar ook kunnen vertellen, maar nu een ander het zegt denkt ze dat ze er iets aan moet doen.

Vorige week al moest ik voor de klas komen staan om te zeggen dat ik binnenkort jarig was en dat iedereen bij mij thuis was uitgenodigd, in het huis dat precies op het huis ernaast lijkt maar andersom, in de straat aan de grens van de wildernis. Later staan ze allemaal bij elkaar te smoezen en naar mij te kijken, ik zou wil-

1 len schreeuwen dat het mijn schuld niet is maar ik weet ook wel
2 dat het geen zin heeft.

3 Voor mijn verjaardag heb ik een nieuwe jurk gekregen, wit
4 met langs de hals en rondom de zoom van de wijde rok bloemen
5 in zoete tinten geel, roze, lila en blauw geschilderd. Een mooie
6 jurk, dat wel, maar vreemd. Dit zijn geen bloemen zoals ik ze ken
7 uit de woestijn, de kleine, felle kleurexplosies die af en toe tussen
8 de vetplanten verschijnen en heel soms op de cactussen. Dat zijn
9 bloemen als een schreeuw, zonder subtiliteit, geen gul gebaar
10 maar een teken van overleven.

1 De bel gaat, buiten op het gras en in de kamer hoor ik de stem-
2 men, het geschreeuw dat ik van school ken. Maar in de keuken
3 ruikt het heerlijk naar taart. Er zit een dikke, witte glazuurlaag
4 op en die is weer bedekt met bloemen, net zulke als op mijn jurk,
5 alleen zijn deze zoet, je kunt ze eten. Tussen de bloemen is in
6 krullerige letters mijn naam geschreven en mijn nieuwe leeftijd.

7 Met een groot stuk taart op een plastic bord zitten we allemaal
8 buiten op het crabgrass, dat in onze benen en achtersten prikt.
9 Er zit glazuur op mijn jurk en in het haar van mijn buurmeisje,
10 maar vandaag wordt daar niemand boos over. We spelen tikker-
1 tje en zoals altijd maken ze ruzie: je hebt me niet geraakt; ik heb
2 je wel geraakt, jij bent 'm. Ik wil niet geraakt worden, ik ben bang
3 en heel vlug, maar ik glijd uit en scheur met mijn knie over het
4 crabgrass. Het gras is hard, de randen van de sprietten zijn scherp.
5 Ik wil niet huilen waar iedereen bij is maar ik kan het niet helpen,
6 ik heb me aan het gras gebrand.

7
8 Ik loop achter Uncle Bill aan naar de dierentuin. We moeten op
9 school iets vertellen over onze hobby's en ik mag van Uncle Bill
10 een dier lenen. Ik had nooit gedacht dat hij het goed zou vinden,
1 maar nu ik al mijn moed heb verzameld en het hem heb ge-
2 vraagd, blijkt dat hij het heel leuk vindt. Misschien omdat ik de
3 enige ben die het niet gek vindt dat hij een dierentuin houdt van
4 slangen en hagedissen en spinnen en hazen.

We bespreken uitgebreid welk dier het moet worden. Ik wil graag een slang. Sommige zien er nat en slijmerig uit omdat hun schubben glimmen, andere lijken juist zo droog dat ze in je handen zullen ritselen als vloeipapier, maar als je ze aanraakt voelen ze heel prettig en glad. Uncle Bill heeft een heel mooi exemplaar, beige met lange zwarte strepen, en helemaal niet giftig. Ik kan me al helemaal de uitdrukking op de gezichten voorstellen als ik hem uit de doos tevoorschijn haal.

Maar een slang mag van Bill niet. Hij zegt dat het beest misschien bang wordt en zal ontsnappen, en dat hij hem dan voorgoed kwijt is. Als compromis besluiten we dat ik een spin mag lenen, aangezien die toch niet uit de doos mag worden gehaald. Dan krijg ik ook meteen de grootste van Californië, zegt Bill. Een tarantula.

Ik houd van Uncle Bills handen. Ze doen me denken aan de leren bekleding van de auto, met een heel netwerk van kleine barstjes in de huid. Maar ze zijn ook lang en dun, vrouwelijk misschien zelfs, met nagels die dik en sterk zijn maar ook mooi van vorm. Handen die gewend zijn aan fysieke arbeid, maar ook aan delicate werkjes. Met de geduldige, nauwgezette gebaren die ik zo goed van hem ken, vouwt hij aan zijn werktafel uit een vel roze karton een doosje met in het deksel een venster van cellofaan. In de dierentuin kietelt en prutst hij net zo lang met een stokje totdat de tarantula erop gaat zitten. Dan duwt hij snel en behendig de stok met de spin in het doosje, klapt het deksel neer en wacht tot de spin uit zichzelf van de stok af klimt en deze vreemde nieuwe omgeving begint af te tasten. De roze kubus is amper groter dan het beest zelf, dat hoog op zijn reusachtige, harige poten staat en van omtrek minstens even groot is als mijn hele hand.

In de auto houd ik het doosje stevig vast op schoot. Op die lange poten lijkt de spin alle kanten tegelijk uit te bewegen. Het dier is zo symmetrisch dat er nauwelijks een voor- of een achterkant aan valt te ontdekken. Het klimt rond in het doosje en als

1 het over het deksel loopt kan ik door het venster zijn buik zien,
2 die even harig is als de rest. Ondanks de warme wind staat er kip-
3 penvel op mijn armen. Af en toe steekt de spin een poot als een
4 periscoop door de luchtgaten in het deksel. Je zou denken dat zij
5 zwaait, maar ik weet wel beter: het is de wanhoop.
6
7
8
9
10
1
2
3
4
5
6
7
8
9
20
1
2
3
4
5
6
7
8
9
30
1
2
3
4

Tracy Metz

Dear Daddy,

Wat ben je dik geworden, was het eerste wat je zei. Ik had daar niet zo gauw van terug. Je hebt gelijk: we hebben elkaar bijna een halfjaar niet gezien en in die tijd ben jij dunner geworden en ik dikker. Ze zal blij zijn, dacht ik bij mezelf, want ze had je vaak in je pens gepord en gezegd, je moet wat afvallen. De toon waarop hing af van haar bui, venijnig of lacherig, maar ze meende het wel. Ik niet, hoor, je bent toch goed zo? Maar inderdaad, nu zie je er nog beter uit dan voorheen, jonger, zoals op de foto's van jullie aan het strand, vroeger. Alleen zijn de groeven langs je mond en de rimpels naast je ogen deze laatste maanden dieper geworden. Ik ben het niet van je gewend dat je zoiets onaardigs tegen me zegt: wat ben je dik geworden. Maar ja, waarom zou je nu nog aardig doen?

We zijn op weg naar een of andere instantie, een advocaat geloof ik, die ons gaat vertellen hoe het nu verder moet. Ik hoor zonder te luisteren, de lettergrepen glijden als glinsterende scherven zonder betekenis langs mij heen. Jij bent ook niet op je gemak, dat zie ik zo wel, je kijkt naar je schoenen en beantwoordt de vragen met ja en nee. Van het ene moment op het andere krijg ik verschrikkelijk slaap, net als wanneer ik op school examen moet doen. Hoe hard ik ook probeer niet te gapen, ik voel mijn ogen rood en waterig worden. Er hangt een dikke vilten deken om mij heen waarin alle woorden wegzinken zonder indruk te maken.

1 Niets dringt er door, geen voetsporen in het moeras, geen kringen
2 in het water.

3 Mijn gedachten dwalen af naar de fotoalbums. Ze stonden al-
4 tijd in een lange rij op de plank in de studeerkamer, een reeks
5 anonieme ordners met strenge zwarte ruggen. Er staan geen
6 nummers of jaartallen op, maar ik ken mijn favoriet: de derde
7 van links. Het album leg ik op het donkere houten bureau en
8 ik ga op mijn knieën in jouw stoel zitten, de grote rode leren
9 zwenkstoel die we voor de grap je directeurszetel noemen. Op je
10 bureau staat ook een pennenstel met houders voor twee pennen
1 en daartussen een groot metalen vliegtuig met een cockpit van
2 plastic als een dopje. Als je dat eraf haalt kun je ook de piloot er-
3 uit halen, een plastic poppetje in een zithouding. Dat ben jij,
4 zo'n klein figuur die in de oorlog een grote machtige machine
5 bestuurde en de vijand tot moes bombardeerde. Achter in de
6 kast ligt je leren jas nog en een grappige leren helm met oorflap-
7 pen. Soms haal ik ze eruit om er even aan te ruiken. Of ik trek ze
8 aan en met gespreide armen en veel lawaai hol ik door de tuin, ik
9 ben het vliegtuig en onze hond de vijand. Af en toe mag ik ook
20 jouw ring dragen, die stoere gouden ring met een parachootje
1 erop en de letters AAC, Army Air Corps. Je hebt me wel eens ver-
2 teld hoe koud het was in het vliegtuig, en dat je bang was. Maar ik
3 kan me niet voorstellen dat jij bang bent.

4 De bladzijden moeten heel voorzichtig worden omgeslagen,
5 want met de jaren is de lijm van de hoekjes droog geworden en als
6 je niet oppast vallen de zwart-witte foto's met hun gekartelde ran-
7 den zo van de pagina af. Je zou verwachten dat er uit die oude al-
8 bums een lucht van muf oud papier zou opstijgen, maar ik ruik
9 zoute zeelucht en warme huid. Wat een jonge goden! Met de han-
30 den in de zij sta jij daar aan het strand, breed van borst en slank van
1 taille, trots in de zekerheid van jeugd en liefde, met je golvend
2 zwarte haar en grote neus die de mensen zich deden afvragen: is
3 hij nou Jood of Italiaan? Naast je staat je Engelse bruid die een oor-
4 log lang op je heeft gewacht, jouw tegenpool om te zien, tener,

blauwe ogen, maar dezelfde stralende glimlach. Ooit heb je me toevertrouwd dat jullie als pasgetrouwd paar op straat wel eens werden nagekeken – niet om het een of ander, gewoon omdat jullie zo straalden, zorgeloos, verliefd.

Als ik naar die foto kijk weet ik: tussen deze twee is geen ruimte voor een derde. Het kostte me alleen een paar jaar voor ik dat begreep. Ik wil best zeggen dat het me spijt, daar ben ik niet te trots voor, ik was er eenvoudigweg niet op bedacht. Zou de advocaat het beter begrijpen als ik hem de foto's van toen kon laten zien? Maar in de studeerkamer kom ik al een hele tijd niet meer en vanaf het vierde album van links zijn er toch geen foto's meer, alleen snippers in een allang geleegde vuilnisbak.

In de maanden dat we elkaar niet hebben gezien waren het merkwaardig genoeg de leuke, zelfs de hilarische herinneringen die op onverwachte momenten in me opborrelden. Vooral wanneer ik wat gerookt had kon je als een duveltje uit een doosje tevoorschijn komen, dan moest ik vaak heel hard lachen om iets wat niemand kon zien of begrijpen. Jouw T-shirts! Je bent dol op dure auto's, maar een eenvoudig wit onderhemd weggoaien voordat het tot lompen is vergaan, dat kan je niet. Thuis gelden daarover strenge regels: als jij je durft te vertonen in een T-shirt waar ook maar één gaatje in zit, dan ben je vogelvrij. Voor mij is de kunst dan om je te besluipen en ongemerkt mijn vinger in dat gaatje te steken. Ik hoef er niet eens hard aan te trekken, dan is het gat al groot genoeg zodat je het shirt met goed fatsoen niet meer aan kunt. De jacht is open! Eerst een paar rondjes om de eettafel, compleet met schijnbewegingen en afleidingsmanoeuvres, een wilde slalom tussen de stijve meubels in de aangeharkte woonkamer waar nooit iemand zit, dan met twee treden tegelijk de trap op en in volle galop door de gang. Ik ben een terriër, ik weet van geen wijken, we vallen in een hijgende, worstelende kluwen op het grote bed en rollen er gierend weer af. Tussen mijn ribben doet het pijn van het lachen, ik heb al in geen uren

1 meer ademgehaald maar het spel is met goed gevolg gespeeld.
2 Triomfantelijk zwaaiend ren ik met de buit weer naar beneden:
3 ‘We hebben weer poetslappen!’
4

5 De hele week door verheug ik me op de zaterdagochtend, jij toch
6 ook? Die is voor ons, eindelijk met z’n tweeën, met een vast ritue-
7 eel. De autorit vind ik al heerlijk. Liefst in de cabriolet, natuur-
8 lijk, want dan wikkel ik een sjaal om mijn hoofd en hals, ik ben
9 een filmster met een zonnebril op, koel en elegant en heel vol-
10 wassen rook ik een onzichtbare sigaret. Van opzij zie ik je lachen,
1 met die grappige kraaienpoten die naast je ogen oprimpelen. Als
2 we de grote auto nemen is het een heel andere reis. Dan lees ik
3 wat of kijk ik uit het raam of ik een huis zie waar ik liever zou wil-
4 len wonen dan bij ons. Maken ze daar niet misschien minder ru-
5 zie? Of slaan ze net zo hard met de riem als zij?

6 Geen ontbijt, dank je wel, zeggen we thuis, we nemen wel een
7 hapje in de Farmer’s Market. Maar natuurlijk zeggen we niet wat
8 voor hapje, want dat is juist ons geheim: we eten gebakken eie-
9 ren met spek! Wat een zalige samenzwering, wat zijn we toch
10 stout samen. Joden eten geen spek en al helemaal niet op zater-
1 dagochtend, op Shabbes nota bene! Wij wel, we schuiven aan de
2 lange houten tafel aan die tussen de stalletjes met groenten en
3 bloemen staat, elke week op dezelfde plek. We hoeven niet eens
4 meer te bestellen, we krijgen vanzelf plastic borden en bestek
5 voorgezet met gebakken eieren met spek. Gek hè, Daddy, nu
6 hebben we elkaar al zoveel jaren niet gezien, maar als ik die geur
7 ruik, dan is het bijna alsof er niets is gebeurd.

8 Ach, dat spek. Zo wil zij het graag en jij zult haar nooit tegen-
9 spreken. Je hebt me wel eens verteld dat haar ouders jou eigenlijk
10 niet goed genoeg vonden, ook al was je haar nog zo trouw, ook al
1 was je na de oorlog naar Londen teruggegaan om haar te halen.
2 Want, zei je, ik was niet Joods genoeg, zij was orthodox opge-
3 voed en ik niet. Maar zij was koppig, jouw Engelse bruidje, bang
4 maar koppig, en ze wist dat ze met jou mee moest, hoe hoog de

prijs ook was. Dus haakte ze haar arm door de jouwe en ging mee naar de Nieuwe Wereld. Droeg ze toen ook al van die hoge trippelhakken? Toen het schip vertrok stond er niemand aan de kade en ze hebben elkaar nooit meer gezien. Ze heeft me zelfs nooit verteld hoe zij heetten, het is maar omdat haar meisjesnaam op mijn geboorteakte staat dat ik hun familienaam weet. En een foto van ze heb ik nooit gezien.

Zouden ze weten dat ze in het verre Los Angeles een kleindochter hebben? Van onze uitstapjes op zaterdagochtend zou ik ze nooit vertellen, echt niet, ook niet als ze ernaar vroegen. We eten thuis toch geen spek?

In de lange, lege, schemerige gangen weerkaatst het haastige getik van haar hakken heen en weer tussen de muren. Op dit uur is er haast niemand meer op de been en overal is het licht gedempt, behalve in de hokjes waar de nachtzusters zitten, regelmatig over ons traject verspreid als straatlantaarns op de snelweg. Ik ken hier inmiddels heel goed de weg, maar 's nachts ziet alles er heel anders uit. Ze houdt mijn hand veel te stevig vast en trekt me sneller vooruit dan ik eigenlijk lopen kan op mijn slaapdronken benen. Ze hebben gebeld, we moesten meteen komen want je zou de ochtend misschien niet halen.

Het was ook wel een gok, deze operatie. Met een wrange lach had je gezegd: wie valt er nu uit een vliegtuig, bam, als een spartelende tor op zijn rug op de startbaan? Ik probeer me voor te stellen hoe dat eruitzag, jij krimpand van de pijn op het asfalt terwijl je maten in het taxiënde vliegtuig te verbouwereerd waren om een woord uit te brengen. Zoals je het vertelde was het een ongelofelijke stommititeit en een komische act tegelijk, maar de pijn was nooit meer overgegaan. En nu hebben de artsen bedacht dat ze de beschadigde wervel met een stuk bot uit je heup kunnen vervangen, of stutten, eerlijk gezegd heb ik het niet precies begrepen.

Alles is beter dan eeuwige pijn, moet jij hebben gedacht, maar

1 het schiet niet erg op. Al maanden kom ik hier elke dag na
2 school. Als ik niet te onrustig ben mag ik soms op je bed zitten en
3 praten we wat of spelen een spelletje. Maar de laatste tijd ben je
4 vaak suf van de injecties, en dan doe ik stilletjes alvast mijn huis-
5 werk. In de kantine ben ik een oude bekende, een makkelijke
6 klant ook want ik neem altijd hetzelfde: een sandwich met to-
7 nijnsalade en een glas melk. Bij de sandwich horen trouwens ook
8 chips. De vrouwen die daar werken zijn heel aardig. Ze vinden
9 het erg voor me dat mijn vader al zo lang in het ziekenhuis ligt,
10 maar dat zeggen ze niet. Liever maken ze er een grapje van, een
1 soort wedstrijd: als ik het volhoud tot aan de tienduizendste
2 sandwich met tonijnsalade, dan krijg ik er van hen één gratis. Nu
3 al krijg ik soms extra chips.

4 En nu zeggen ze dat jij misschien de ochtend niet haalt. Als we
5 zachtjes de zware deur openduwen draai je je hoofd naar ons toe
6 en kijkt mij recht in de ogen. In het vale licht dat achter mij uit de
7 gang op jouw gezicht valt zie ik dat je helemaal geel bent, tot en
8 met het wit van je ogen. Maar ook het bruin van je ogen is dof,
9 alle diepte is eruit verdwenen. Je huid trekt zo strak over je juk-
10 beenderen dat je kraaijenpoten weg zijn en je neus lijkt nog gro-
1 ter dan anders. Van de inspanning vallen je ogen weer dicht,
2 maar ik kan zien dat je door de medicijnen en de pijn heen weet
3 dat wij het zijn.

4 Ik ben te verbaasd om te huilen. Voor het eerst dringt het tot
5 mij door, dat jij dood zou kunnen gaan. Misschien zelfs zo met-
6 een, hier waar ik bij ben, op ooghoogte. Ik zou willen weten hoe
7 dat eruitziet, want ik heb nooit iemand zien doodgaan, maar lie-
8 ver een andere keer, bij iemand anders. Ben jij dit eigenlijk wel?
9 Jij bent groot en sterk, je bent tenslotte mijn vader, maar alle
10 kracht is uit je weggevloeid naar die grote flessen die onder je bed
1 staan, het gewicht van het laken lijkt al genoeg om het lichaam
2 eronder helemaal plat te drukken. Met al die slangen en flessen
3 kun je je niet eens omdraaien, hoe moet je nu nog vechten? Ze
4 houden je klein hier, met al hun apparatuur en spuiten en pre-

paraten, als ze je gewoon met rust lieten, dan kon je gewoon opstaan, morgen misschien al. Wij blijven hier vannacht slapen en morgen gaan we dan samen naar huis. Je bent vast nog een beetje moe, Daddy, maar ik help je wel.

Ik loop om het bed, naar een van de verpleegsters die zit te rommelen met de slangen die mijn vader leegzuigen. Ruth heet ze. Ook zij is aardig, weet ik, maar dat kan me nu niets schelen. Ze moet ophouden. Ik wil het haar uitleggen maar ze weigert te luisteren, ze fronsst alleen en zegt: ‘De dokter komt zo.’ Maar ze moet ophouden, nu. Zo hard als ik kan geef ik haar een schop, kort en fel, tegen haar schenen. Ze gilt, maar het is niet haar hand die een seconde later naar me uithaalt, hard en vlak, striemend over mijn gezicht. Zoals altijd voel ik de afdruk van haar trouwring in mijn wang, een gouden streep met een patroon van sterretjes.

Denk je nog wel eens terug aan die confrontaties in de keuken? In de loop der jaren hebben we dit ritueel al zo vaak uitgevoerd dat we ieder een vaste plaats hebben gekregen, alsof de vloer van de keuken een schaakbord is waar we ieder op ons eigen vierkant zitten vastgenageld: zij bij de gootsteen, ik bij het aanrecht, jij er-tegenover, leunend tegen de kastjes. Ik zie je daar staan, ongemakkelijk schuifelend van de ene voet op de andere terwijl de stroom verwijten aanzwelt, een litanie van beschuldigingen die ik niet eens meer hoor. Ze klateren als een waterval langs mij heen, maar ik word allang niet meer nat.

Altijd als ik weer sta te wachten tot het over gaat valt het me op wat een merkwaardige kleur onze keuken heeft. Ik kom bijna nooit bij andere mensen, wij kennen eigenlijk helemaal geen andere mensen, maar ik ben ervan overtuigd dat niemand zo’n zuurstokroze keuken heeft. Toen we hier kwamen wonen besloot jij het huis helemaal zelf op te knappen. Maandenlang zat je elke avond en alle weekends op ladders of op je knieën met een plamuurmes of een verfkwast in de hand, je hebt zelfs een hele

1 tijd niet aan je geliefde auto gesleuteld, om het huis piekfijn in
2 orde te krijgen. De kozijnen en de deur werden groen, haar lieve-
3 lingskleur, en de keuken hoogglans-rose. Is dat misschien iets
4 Engels? Pas later heb ik me gerealiseerd dat dit jullie eerste eigen
5 huis was. Ik vond het een heerlijk huis, ook die spannende kelder
6 met allemaal eten in blik en jerrycans met water die we om de
7 zoveel tijd moesten verversen, voor het geval er weer een oorlog
8 kwam.

9 Voorlopig speelt onze oorlog zich af in de keuken. Ik heb met
10 je te doen, zoals je daar staat, een konijn in het zoeklicht, ver-
1 lamd en sprakeloos. Je kijkt naar je schoenen en ik zie de tranen
2 in je ogen opwellen. Tranen om mij, om jezelf, om je eigen
3 machteloosheid, om het gezin dat je je ooit had voorgesteld? Ik
4 wil mijn armen om je heen gooien en je troosten, je zeggen dat je
5 je om mij geen zorgen hoeft te maken. Ik red me wel, ik heb al-
6 lang afstand genomen, maar jij, jij raakt verscheurd. Zie je nog
7 steeds niet dat je moet kiezen? Maar jij hebt niets aan mijn me-
8 deleven en ik heb niets aan jou en jouw tranen, aan dat gekweld
9 kijken. Daddy, waarom doe je niets, waarom zeg je niet één keer:
10 laat haar maar met rust, het is maar een kind. Maar in de keuken
1 zeg je nooit wat en als het ritueel ten einde is en het tijd is voor de
2 riem, loop jij weer de kamer uit. Hoor je het? Mij zal je in ieder
3 geval nooit horen. Ik huil wel maar ik schreeuw nooit, ik gun
4 haar mijn vernedering niet. Veel moeite kost het niet eens want
5 ik ben er niet echt bij, het is een ander die namens mij de pijn op
6 zich neemt, ik neem er alleen kennis van. Ik kijk naar die nutte-
7 loze tranen en zie jou tegen beter weten in hopen. Misschien
8 komt het toch nog goed. Het komt niet meer goed, Daddy. We
9 kijken alle drie met spanning uit naar de afloop.

10 Weet je, het heeft jaren geduurd voordat de volgende gedachte
1 in mij opkwam: zou het kunnen zijn dat je mij die nacht heb ho-
2 ren weggaan? Ik heb geprobeerd heel stil te zijn, stilletjes een
3 broek en een paar bloezen bij elkaar gegraaid, stilletjes een week-

endtas uit de kast in de gang. Misschien hoorde je de munten rinkelen toen ik mijn spaarpot omkieperde, of de tandenborstel die ik in de badkamer liet vallen. Ik liep ook naar mijn werkkamer om papier te pakken om een briefje te schrijven, keurig met de datum en 'Dear Daddy' erboven. Het was maar kort, iets in de trant van: het gaat zo niet langer maar ik zal altijd van je houden. Iets wat je zelf ook al wist. Misschien dat je in de stilte van de nacht het potlood hebt horen krassen?

Als ik erover nadenk zou het best kunnen zijn dat je wakker werd, of dat je net als ik de slaap niet kon vatten omdat je je, net als ik, afvroeg hoe het nu verder moest. Je zal niet verbaasd zijn geweest toen je dat briefje las. Maar pas onlangs bedacht ik me: misschien heb je het briefje niet pas de volgende dag gevonden, zoals ik me altijd had voorgesteld. Misschien stond je al meteen op toen je beneden de deur hoorde, misschien heb je zelfs het gordijn ietsje opzijgeschoven om zeker te zijn dat ik weg was, op straat met mijn tasje, midden in de nacht. Je hebt niets gedaan, niets gezegd. Of je bleef gespannen in bed liggen wachten tot je de deur in het slot hoorde vallen, en draaide je dan zuchtend om en dacht: goddank.

Zal ik je iets over de rechtszaak vertellen? Van buiten is alles aan de rechtbank kolossaal: een groot, hoog gebouw met brede gangen met donkere, dofglanzende stenen vloeren. Het is druk, het lijkt wel een marktplein met allemaal mensen die af en aan lopen en met elkaar staan te fluisteren, of soms ineens schreeuwen. Een gezellig soort rumoerigheid, vind ik het. Maar terwijl dit alles om mij draait ben ik er niet echt bij, ik zweef er net boven voor mijn gevoel, of ik sta een paar meter verderop.

Voortdurend tasten mijn ogen al die gebarende figuren af, op zoek naar jou, juist omdat ik hoop dat je niet komt. Als we naar binnen worden geroepen en jij er nog steeds niet bent, is dat een opluchting, nu weet ik tenminste zeker dat ik niet zal huilen. Maar waarom kijkt de advocaat mij helemaal niet aan, is hij ver-

1 geten dat ik het ben? Ik heb ook maar niets tegen hem gezegd,
2 wat had ik dan moeten zeggen. Scheidingen tussen man en
3 vrouw heeft hij al vaker meegemaakt, maar een scheiding tussen
4 ouders en kind? Had ik hem moeten vragen: waarom zijn ze er
5 niet? Ik weet het antwoord al.

6
7 Nu zit ik niet alleen in de studeerkamer aan het bureau met een
8 fotoalbum, maar zitten we met z'n drieën aan de grote tafel met
9 een heleboel albums. Uren hebben we daarstraks in de keuken
10 gestaan, ik ben doodmoe van dat gehang, maar misschien hoort
1 het wel bij de straf. Straf waarvoor weet ik niet eens meer, het
2 doet er op dit moment ook niet toe want er gebeurt iets veel
3 merkwaardigers, iets wat ik me in de koele donkerte van de stu-
4 deerkamer nooit had kunnen voorstellen.

5 Alle albums vanaf het vierde van links liggen op tafel gesta-
6 peld en naast haar staat de vuilnisbak. Een voor een slaat ze de
7 bladzijden om en haalt, een voor een, de foto's van mij eruit. Ze
8 legt ze niet apart maar scheurt ze een voor een met een klein,
9 scherp gebaar doormidden. Ze maken een geluid als rits, rits. Ze
20 weet heus wel dat wij ook aan tafel zitten toe te kijken, maar wij
1 zeggen niets, wat zouden we ook kunnen zeggen. Zo te zien gaat
2 zij helemaal op in dit werkje. Ik kan me vergissen, maar ik geloof
3 dat ze neuriet. De snippers legt ze niet in de vuilnisbak, maar laat
4 ze vanaf de hoogte van de tafel erin vallen: zo. Daardoor dwarrelt
5 er soms een halve foto weg en belandt op de vloer. Daar ligt dan
6 ineens de helft van de mooie jurk die ik kreeg toen ik voor het
7 eerst mee mocht naar ballet. Of de helft van mijn hoofd, de bo-
8 venste helft, twee lachende bruine ogen maar nu met zo'n nauw-
9 gezet gebaar losgemaakt van de glimlach. Ik ben benieuwd of ze
30 straks de foto's die op de doffe zwarte bladzijden achterblijven,
1 gaat verzetten, anders zitten er allemaal van die rare gaten in het
2 verhaal en ben je nog niet van dit verleden verlost.

3 Twee foto's heb ik over. Een is van mezelf toen ik vier, vijf jaar
4 was. Ik sta op de duikplank en hou als een kleine ballerina het

rokje van mijn badpak als een tutu omhoog. De andere is van
jou. Ik kan niet zien waar het is, maar het zal wel op je werk zijn,
want je hebt nette kleren aan, maar voor de foto trek je een gekke
bek en til je één been op in een mal soort arabesk. Als ik naar die
foto kijk, dan zie ik dat ze wel een beetje gelijk had, je was toen
toch wel een beetje dik, Daddy. Maar ik vond je wel goed zo.

Tracy

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
1
2
3
4
5
6
7
8
9
20
1
2
3
4
5
6
7
8
9
30
1
2
3
4